

Slovenian Business & Research Association

Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija članom 49 – 2024

18. marec 2024

Poslanci Evropskega parlamenta so sprejeli Akt o umetni inteligenci

Poslanci Evropskega parlamenta so sprejeli Akt o umetni inteligenci katerega namen je zaščititi temeljne pravice, demokracijo, pravno državo in okoljsko trajnostnost pred velikim tveganjem, ki ga predstavlja umetna inteligenca, ob tem pa spodbuditi inovacije. V uredbi je določeno, da mora umetna inteligenca izpolnjevati določene obveznosti, ki so odvisne od morebitnih tveganj in razsežnosti njenega vpliva. Ko jo bodo v okviru Sveta EU sprejele še države članice, bo začela veljati dvajset dni po objavi v uradnem listu EU.

Po uveljavitvi uredbe bodo nekatere aplikacije prepovedane. Med njimi so aplikacije, ki ogrožajo pravice državljanov, sistemi biometričnega kategoriziranja, ki temeljijo na občutljivih lastnostih, in aplikacije za prepoznavanje obrazov z neciljnim odvzemom podob obraza z interneta ali s posnetkov sistema CCTV. Prepovedani bodo tudi sistemi za prepoznavanje čustev na delovnih mestih in v šolah, družbeno točkovanje, napovedno policijsko delo (ko temelji zgolj na profiliranju osebe ali ocenjevanju njenih lastnosti) ter umetna inteligenca, ki manipulira s človeškim obnašanjem ali izkorišča šibke točke ljudi.

Biometrična identifikacija v realnem času se lahko uporabi samo, če je bilo zadoščeno strogim zahtevam, na primer če je njena uporaba omejena v času in prostoru ter če je bilo zanjo predhodno izdano sodno ali upravno dovoljenje. Med to uporabo sodi na primer ciljno iskanje pogrešane osebe ali preprečitev terorističnega napada. Uporaba tovrstnih sistemov po dejanju (post facto) velja za zelo tvegano in je zanjo obvezna izdaja sodnega dovoljenja, povezanega s kaznivim dejanjem.

Tudi za druge zelo tvegane sisteme umetne inteligence so predvidene omejitve. Ti sistemi vključujejo bistveno infrastrukturo, izobraževanje in poklicno usposabljanje, osnovne zasebne in javne storitve (zdravstvo, bančništvo), nekatere sisteme za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, migracije, upravljanje meja, sodstvo in demokratične procese (vplivanje na volitve). Pri teh sistemih bo v skladu z določbami uredbe treba tveganja oceniti in zmanjšati, hraniti evidenco uporabe ter zagotoviti preglednost, natančnost in človeški nadzor.

Za spodbujanje inovacij bo treba na nacionalni ravni vzpostaviti regulativne peskovnike in testiranje v dejanskih razmerah, ter malim, srednjim in zagonskim podjetjem omogočiti dostop do njih, da bodo lahko razvila in usposobila inovativne sisteme umetne inteligence, preden bodo na voljo na trgu.

Koristne informacije:

- Zakonodajna resolucija:
- https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0138_SL.html
- Spletna stran z informacijami o aktu o umetni inteligenci:
- <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/policies/regulatory-framework-ai>

Pripravila:

Darja Kocbek